

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Εξαίρεση (Exception): Ένα συμβάν κατά τον χρόνο εκτέλεσης (π.χ. αδυναμία ανοίγματος αρχείου ή ανάγνωσης πληροφορίας, μη ύπαρξη αντικειμένου στη στοίβα) που απαιτεί ειδικό χειρισμό. Ονομάζεται και σφάλμα (error).

Χειρισμός εξαιρέσεων (Exception handling): Αναγνώριση και αντιμετώπιση του συμβάντος (σφάλματος).

Εξαιρέσεις προκαλούνται
από το σύστημα
από το πρόγραμμα

ΓΙΑΤΙ ΕΙΔΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ;

Η κλασική διαχείριση λαθών περιπλέκει τον κώδικα, ώστε να χάνεται η «διαύγεια» του, διότι δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ του κώδικα που αφορά στην κυρίως (ή «κανονική») λειτουργία και αυτού που αφορά στον χειρισμό των λαθών-εξαιρέσεων.

Ο ξεχωριστός μηχανισμός χειρισμού εξαιρέσεων επιτρέπει τη συγγραφή καθαρού, εύρωστου και ανεκτικού σε λάθη κώδικα. Διατηρεί μια ισορροπία μεταξύ αξιοπιστίας και διαύγειας.

Γλώσσες που διαθέτουν τέτοιο μηχανισμό:
PL/1, Ada, Java

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ ΣΤΗ JAVA

Στόχοι

- Έγερση (ή πρόκληση) εξαιρέσεων
- Σύλληψη και διευθέτηση εξαιρέσεων

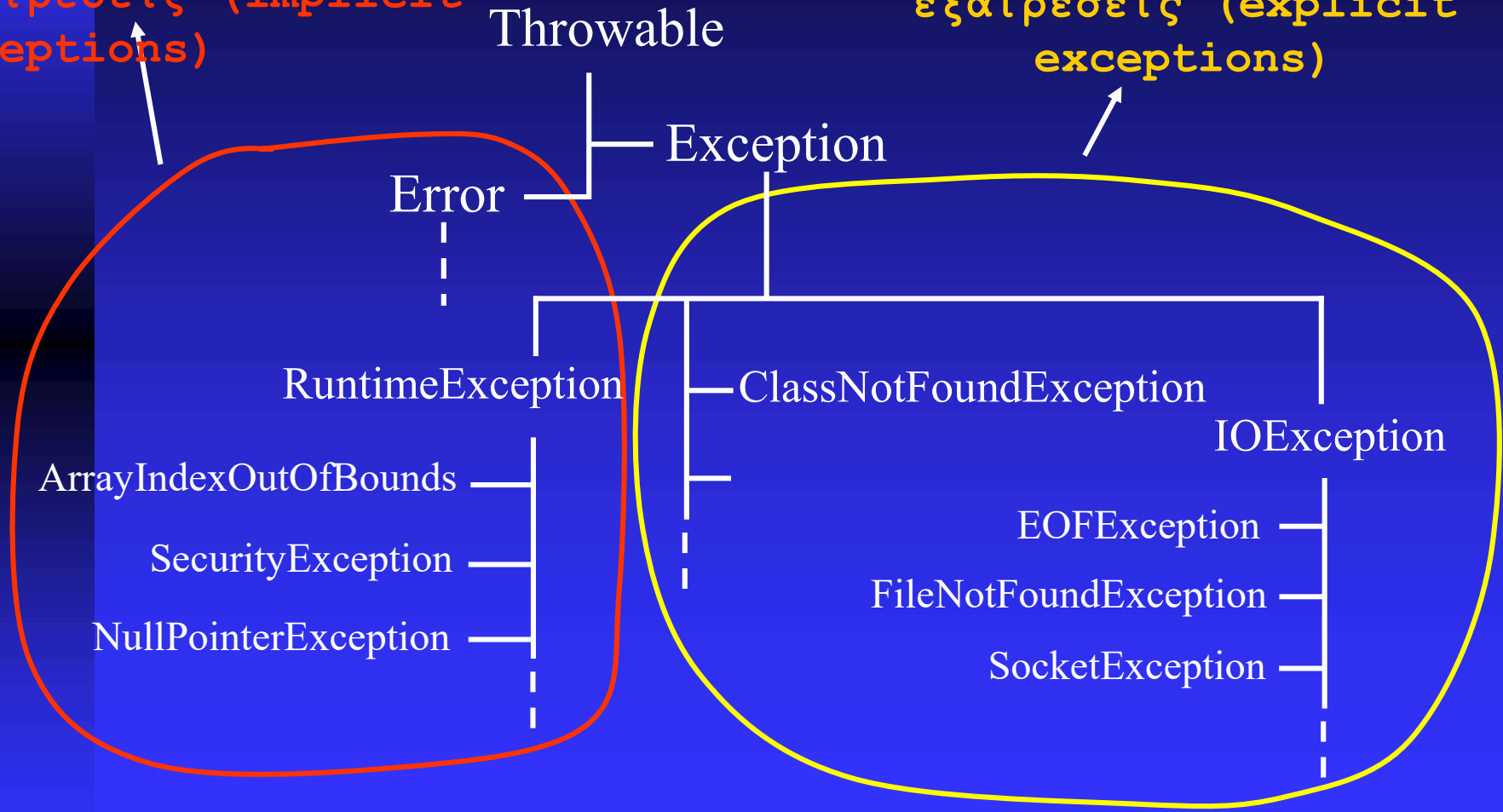
Χαρακτηριστικά

- Οι εξαιρέσεις στη Java είναι αντικείμενα (στιγμιότυπα)
- Υπάρχει ιδιαίτερη ιεραρχία κλάσεων εξαιρέσεων

ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ

Αφανείς ή εσωτερικές
εξαιρέσεις (*implicit
exceptions*)

Εμφανείς (ή σαφείς)
εξαιρέσεις (*explicit
exceptions*)

Throwable, Exception, RuntimeException → **Java.lang**
IOException → **Java.io**

ΔΗΛΩΣΗ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ (1)

Σύνταξη

<προσδ.> <τύπος> <όνομα-μεθ.> (<παραμ.>) throws
<όν. εξαιρ.-1> [, <όν. εξαιρ.-2>, ...]
(εμφανείς εξαιρέσεις)

π.χ.

```
public ComplexNumber divide (double d) throws IOException
```

Δηλώνουμε δηλ. ότι η μέθοδος `divide` έχει κάποιο κώδικα στο σώμα της, που μπορεί να προκαλέσει εξαίρεση του τύπου `IOException`, αν κάτι πάει στραβά, π.χ. αν ζητηθεί από τη μέθοδο να υπολογίσει κάτι που δεν επιτρέπεται (ή δεν προβλέπεται) από τον τρόπο υλοποίησής της, κάτι δηλ. που προκαλεί σφάλμα/λάθος.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ (2)

Αυτό σημαίνει ότι

(α) η μέθοδος προκαλεί η ίδια, άμεσα, εξαίρεση (χρησιμοποιώντας την εντολή **throw** στο σώμα της).

(άμεση πρόκληση/έγερση)

ή

(β) χρησιμοποιεί στο σώμα της μέθοδο που προκαλεί εξαίρεση, την οποία όμως δεν χειρίζεται η ίδια, αλλά περνά τον χειρισμό της στην καλούσα μέθοδο.

(έμμεση πρόκληση/έγερση)

(Οι κλάσεις εξαιρέσεων συνήθως έχουν δύο δημιουργούς, ένα χωρίς ορίσματα και ένα με ένα όρισμα τύπου String, που αντιπροσωπεύει το μήνυμα στον χρήστη).

ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ/ΕΓΓΕΡΣΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ

Δημιουργία νέου στιγμιοτύπου εξαίρεσης
(χρήση εντολής **throw**)

Π.χ.

```
Exception dwz = new Exception (“Διαίρεση με το μηδέν”);  
throw dwz;
```

ή

```
throw new Exception (“Διαίρεση με το μηδέν”);
```

στο σώμα της μεθόδου

Π.χ.

```
public ComplexNumber divide (double d) throws Exception  
{if (d == 0)  
    throw new Exception (“Διαίρεση με το μηδέν”);  
    return new ComplexNumber (mdReal/d, mdImag/d); }
```

ΕΜΜΕΣΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ/ΕΓΕΡΣΗ- ΣΥΛΛΗΨΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ

Χρήση στο σώμα μιας μεθόδου Α άλλης μεθόδου Β, η οποία προκαλεί/εγείρει εξαίρεση

Π.χ.

```
→ public void readfile (String filename) throws IOException  
    {while (numBytes <= myBuffer.length)  
      {myInputStream.read(myBuffer);  
      myBytes++;}  
    }
```

Προκαλεί εξαίρεση τύπου

Δηλ. η readfile προκαλεί έμμεσα εξαίρεση.

Ο χειρισμός της εξαίρεσης περνά στη μέθοδο που καλεί την readfile (έμμεσος χειρισμός/σύλληψη)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ

Πολλές μέθοδοι (της βιβλιοθήκης) της Java προκαλούν εξαιρέσεις (δηλ. περιέχουν την εντολή `throw` στο σώμα τους).

Αυτές τις εξαιρέσεις, οποιαδήποτε μέθοδος τις χρησιμοποιεί επιβάλλεται (από τον μεταγλωττιστή) να τις χειριστεί (δηλ. να προστατεύσει τον κώδικά της από αυτές τις εξαιρέσεις).

Π.χ. η “`System.in.read();`”, αν δεν προστατευτεί, θα προκαλέσει το παρακάτω λάθος μεταγλώττισης:

“`Test.java:23: unreported exception java.io.IOException must be caught or declared to be thrown`

`System.in.read();`
^

ΑΜΕΣΗ ΣΥΛΛΗΨΗ (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ) ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ

Χρήση μπλοκ `try-catch`

Σύνταξη

`try` {<κώδικας που μπορεί να εγείρει εξαίρεση>}

.....

`catch` (<κλάση εξαίρ.> <μεταβλ. εξαίρ.>)
{<κώδικας χειρισμού>}

(Ερμηνεία: Δοκίμασε (`try`) αυτό το κομμάτι κώδικα, που μπορεί να προκαλέσει εξαίρεση. Αν εκτελεστεί σωστά, προχώρησε με το υπόλοιπο πρόγραμμα. Αν όχι, τότε κάνε σύλληψη (`catch`) της εξαίρεσης και χειρίσου την.)

Μπορεί να υπάρχουν περισσότερα του ενός `catch` μπλοκ για το ίδιο `try` μπλοκ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΛΛΗΨΗΣ-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

1. Όταν εγερθεί εξαίρεση, από τον κώδικα ενός try μπλοκ, ο έλεγχος μεταφέρεται έξω από το μπλοκ και γίνεται αναζήτηση του κατάλληλου catch μπλοκ
2. Αν βρεθεί, ο έλεγχος μεταφέρεται στο catch μπλοκ και γίνεται ο χειρισμός της εξαίρεσης
3. Αν δεν εγερθεί εξαίρεση, τα catch μπλοκ παραλείπονται
4. Μετά τον χειρισμό, ο έλεγχος δεν επιστρέφει στο σημείο που ηγέρθη η εξαίρεση, αλλά συνεχίζει με τον κώδικα που υπάρχει μετά τα try και catch μπλοκ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ (Χωρίς σύλληψη)

```
import java.io.*;
public class ExceptionTest {
    public static void main (String args[ ]) {
        int num;
        num= getNumber();
        System.out.println ("Το διπλάσιο: " + 2*num);
    }
    public static int getNumber () {
        String line;
        BufferedReader br= new BufferedReader
            (new InputStreamReader (System.in));
        System.out.println ("Δώσε αριθμό: ");
        line = br.readLine();
        return Integer.parseInt(line);
    }
}
```

Exception java.io.IOException must be caught or it must be declared in the throws clause of this method.

```
line = br.readLine ();
```

^

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ (Άμεση σύλληψη)

```
import java.io.*;
public class ExceptionTest {
    public static void main (String args[ ]) {
        int num;
        num= getNumber();
        System.out.println (“Το διπλάσιο: ” + 2*num);
    }
    public static int getNumber () {
        String line;
        BufferedReader br= new BufferedReader
            (new InputStreamReader (System.in));
        System.out.println (“Δώσε αριθμό: ”);
        try {line = br.readLine();
            return Integer.parseInt(line); }
        catch (IOException e) {System.out.println (e);}
        catch (NumberFormatException e) {System.out.println (e);} } }
```

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ (Έμμεση σύλληψη ή μετάδοση σύλληψης)

```
import java.io.*;
```

```
public class ExceptionTest {
```

```
public static void main (String args[ ]) {
```

```
try {int num;
```

```
num=getNumber();
```

```
System.out.println (“Το διπλάσιο: ” + 2*num); }
```

```
catch (IOException e) {System.out.println (e);} }
```

```
catch (NumberFormatException e) {System.out.println (e);} }
```

```
public static int getNumber () throws Exception {
```

```
String line;
```

```
BufferedReader br= new BufferedReader
```

```
(new InputStreamReader (System.in));
```

```
System.out.println (“Δώσε αριθμό: ”);
```

```
line = br.readLine();
```

```
return Integer.parseInt(line);
```

```
}} }
```

Καλούσα
μέθοδος

Σύλληψη
εξαίρεσης

Μέθοδος
που
περιέχει
μέθοδο
που
προκαλεί
εξαίρεση

FINALLY ΜΠΛΟΚ

Για την εκτέλεση ενεργειών που πρέπει να εκτελεστούν οπωσδήποτε, ανεξάρτητα από τον αν προκληθεί ή όχι εξαίρεση (π.χ. απόδοση πόρων του συστήματος), χρησιμοποιείται το `finally` μπλοκ.

Π.χ.

```
try {readFile ();}  
.....  
catch (IOException e) { ... }  
finally {close Textfile4;}
```

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΤΥΠΩΝ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ (ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΡΗΣΤΗ)

- Πρέπει να είναι υποκλάσεις της `Exception` ή κάποιας υποκλάσης της
- Πρέπει να έχει δύο δημιουργούς (ένα χωρίς όρισμα, ένα με όρισμα `String`)

Π.χ.

```
public class xxException extends Exception {  
    public xxException () { }  
    public xxException (String msg) {  
        super(msg);  
    }  
}
```


ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

```
public class DivideByZeroException extends ArithmeticException {  
    public DivideByZeroException () {  
        super (“Attempted to divide by zero”);  
    }  
}
```

Μέθοδος modulo

```
double modulo (double num, double den) throws DivideByZeroException {  
    if (den == 0)  
        throw new DivideByZeroException ();  
    return (double) (num/den);  
}
```